

Seat No. : _____

AB-102

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-311 : Sanskrit

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

Marks on right indicate full marks.

(2) પ્રશ્નપત્રનો જે ક્રમાંક હોય તે જ ઉત્તરવહીમાં લખવો.

Mention the option and question number clearly that you attempt.

1. (A) કારિકા સમજાવો : (ગમે તે એક)

4

Explain કારિકા : (any one)

(i) ભવેદભિનયોઽવસ્થાનુકારઃ સ ચતુર્વિધઃ ।

આહ્નિકો વાચિકશ્ચૈવમાહાર્યઃ સાત્ત્વિકસ્તથા ॥

(ii) ઇદં પુનર્વસ્તુ બુદ્ધેદ્વિવિધં પરિકલ્પ્યતે ।

આધિકારિકમેકં સ્યાત્પ્રાસહ્નિકમથાપરમ્ ॥

(B) નાટકના સ્વરૂપની ચર્ચા કરો.

10

Discuss the form of Drama.

અથવા/OR

પ્રસ્તાવનાના પ્રકારો વિશે નોંધ લખો.

Write a note on the types of પ્રસ્તાવના ।

2. (A) કારિકા સમજાવો : (ગમે તે એક)

4

Explain કારિકા : (any one)

(i) મધ્યેન મધ્યમાભ્યાં વા પાત્રાભ્યાં સમ્પ્રયોજિતઃ ।

શુદ્ધઃ સ્યાત્સ તુ સંકીર્ણો નીચમધ્યમકલ્પિતઃ ॥

(ii) અપેક્ષિતં તુ યત્સાધ્યમારમ્ભો યન્નિબન્ધનઃ ।

સમાપનં તુ યત્સિદ્ધયૈ તત્કાર્યમિતિ સંમતમ્ ॥

(B) અર્થોપક્ષેપકો વિશે નોંધ લખો.

10

Write a note on અર્થોપક્ષેપકાઃ ।

અથવા/OR

પતાકાસ્થાનકનું લક્ષણ જણાવી, તેના પ્રકારો વિશે નોંધ લખો.

Write a note on the characteristic of પતાકાસ્થાનકમ્ and its various types.

3. (A) કારિકા સમજાવો : (ગમે તે એક) 4
 Explain કારિકા : (any one)
 (i) અડ્ઘહીનો નરો યદ્ધન્નૈવારમ્ભક્ષમો ભવેત્ ।
 અડ્ઘહીનં તથા કાવ્યં ન પ્રયોગાય યુજ્યતે ॥
 (ii) અવિરુદ્ધં તુ યદ્ વૃત્તં રસાદિવ્યક્તયેઽધિકમ્ ।
 તદપ્યન્યથયેઽધીમાન્ન વદેદ્વા કદાચન ॥
- (B) પચ્ચ સન્ધિઓમાં પ્રયોજાતા સન્ધ્યંગોનું ફળ જણાવો. 10
 Evaluate the result of સન્ધ્યંગમ્ in પચ્ચ સન્ધયઃ ।
 અથવા/OR
 સન્ધ્યંગોનો નાટકાદિમાં થતો ઉપયોગ જણાવો.
 Explain the use of સન્ધ્યંગમ્ in drama etc.
4. (A) આચાર્ય ભરતના નાટ્યશાસ્ત્રનો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો. 8
 Give a short introduction of આચાર્ય Bharat's નાટ્યશાસ્ત્ર ।
 અથવા/OR
 આચાર્ય મમ્મટના કાવ્યપ્રકાશનો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો.
 Give a short introduction of આચાર્ય મમ્મટ's કાવ્યપ્રકાશઃ ।
- (B) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) 6
 Write a short notes : (any two)
 (1) ધ્વનિ સમ્પ્રદાય ।
 (2) રસ સમ્પ્રદાય ।
 (3) વક્રોક્તિ સમ્પ્રદાય ।
 (4) અલંકાર સમ્પ્રદાય ।
5. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો : 8
 Answer the following questions :
 (1) કાવ્યનાં મુખ્ય બે પ્રકારોનાં નામ આપો.
 (2) અભિનય એટલે શું ?
 (3) નાટકમાં કુલ કેટલાં અંકો હોવા જોઈએ ?
 (4) ગર્ભાંક એટલે શું ?
 (5) પૂર્વરંગ એટલે શું ?
 (6) ભારતી વૃત્તિ કોને કહેવાય ?
 (7) પતાકાનું લક્ષણ જણાવો.
 (8) સન્ધિ એટલે શું ?

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

6

Fill in the blanks with appropriate words from the following :

(1) _____ અભિનય મન સાથે સમ્બન્ધિત છે.

(1) સાત્વિક

(2) આહાર્ય

(3) વાચિક

(2) રૂપકોના મુખ્ય પ્રકાર _____ છે.

(1) 18

(2) 10

(3) 12

(3) આમુખ અન્ય _____ નામથી ઓળખાય છે.

(1) પ્રરોચના

(2) પ્રસ્તાવના

(3) ભૂમિકા

(4) 'બિન્દુ' _____ નો પ્રકાર છે.

(1) અવસ્થા

(2) અર્થપ્રકૃતિ

(3) સન્ધિ

(5) ફલાગમ _____ છે.

(1) અવસ્થા

(2) અર્થપ્રકૃતિ

(3) સન્ધિ

(6) સન્ધ્યંગોની સંખ્યા _____ છે.

(1) 62

(2) 64

(3) 60
